

Lastsäkring

Containerfartyget One Apus 14000 TEU, 364 meter långt, byggt 2019 tappade 1816 containrar 30 november 2020, i hårt väder.

Lastsäkring för Sjötransport

Allmänt

Nästan alla sjömän har varit utsatta för och är medvetna om

- vilken inverkan och kraft som moder natur kan åstadkomma.
- vilka konsekvenserna kan bli om lasten inte är korrekt stuvad och säkrad.
- att kraften på lasten blir stor när vatten slår upp över däck.

Lastsäkring för Sjötransport

Typiska faktorer för Sjötransport

Utmärkande för sjötransporter är att:

- På grund av rullning blir sidokraften stor
- Havets rörelser kan minska effekten av gravitationskraften
- Stora krafter kan uppstå under en lång tidsperiod
- Tung laster kan hanteras med sjötransport
- Många olika typer av laster hanteras på ett fartyg

Heeling vessel

Lastsäkring för Sjötransport

Konsekvenser av bristfällig lastsäkring

Bristfällig lastsäkring i en lastbärare t.ex. en container kan starta en kedjereaktion som leder till:

- Förlust av gods och lastbärare
- Skador på fartyget

Och i värsta fall

- Förlust av fartyg
- Dödsfall

Foton på lastförskjutning på containerfartyg

Lastsäkring för Sjötransport

Konsekvenser av bristfällig lastsäkring

Konsekvenserna av bristfällig lastsäkring kan delas in i olika områden:

- Personskador eller dödsfall
- Skador på last och fartyg
- Förlust av lastbärare
- Skador på miljön
- Ekonomiska konsekvenser
- Dåligt rykte

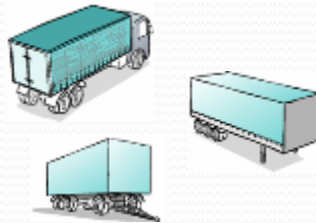
Photos of cargo shifting in RoRo vessel

Lastsäkring för Sjötransport

Olika typer av lastbärare

- Fordon och trailers

- Styckegods
- Pappersprodukter
- Stålprodukter

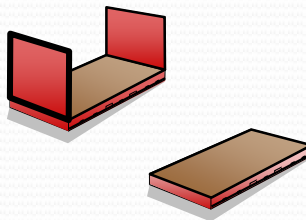
- Container

- Styckegods
- Pappersprodukter
- Stålprodukter
- Maskiner

- Containerflak

- Maskiner
- Fordon
- Projektlaster

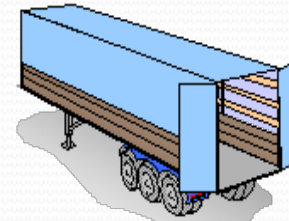
Lastsäkring för Sjötransport

Lastbärare – Fordon/Trailers

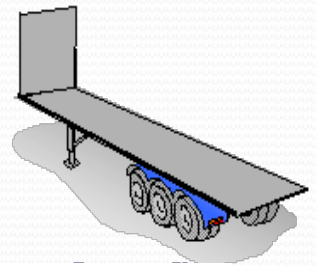
Fordon och trailers används för transporter på Östersjön, Nordsjön och Medelhavet.

Typer av fordonspåbyggnader:

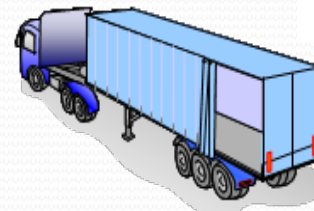
- Öppet flak
- Lämfordon
- Skåpfordon, med eller utan sidodörrar
- Gardinfordon

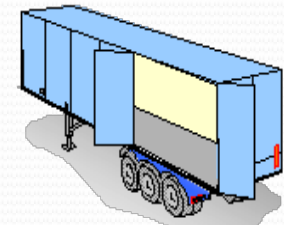
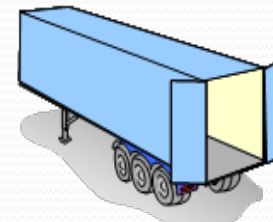
Lämfordon

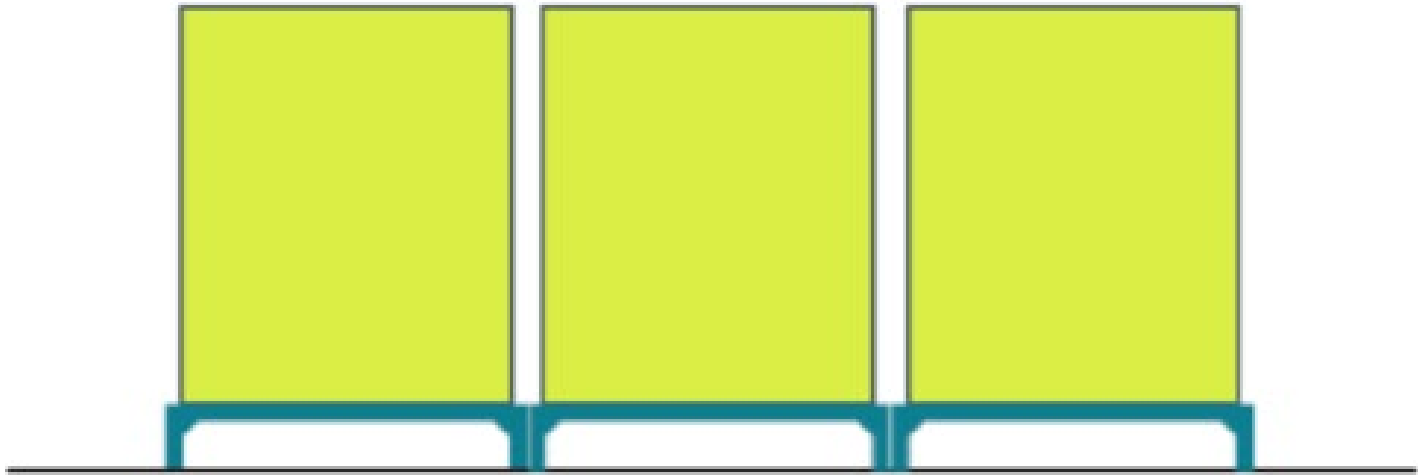
Öppet flak

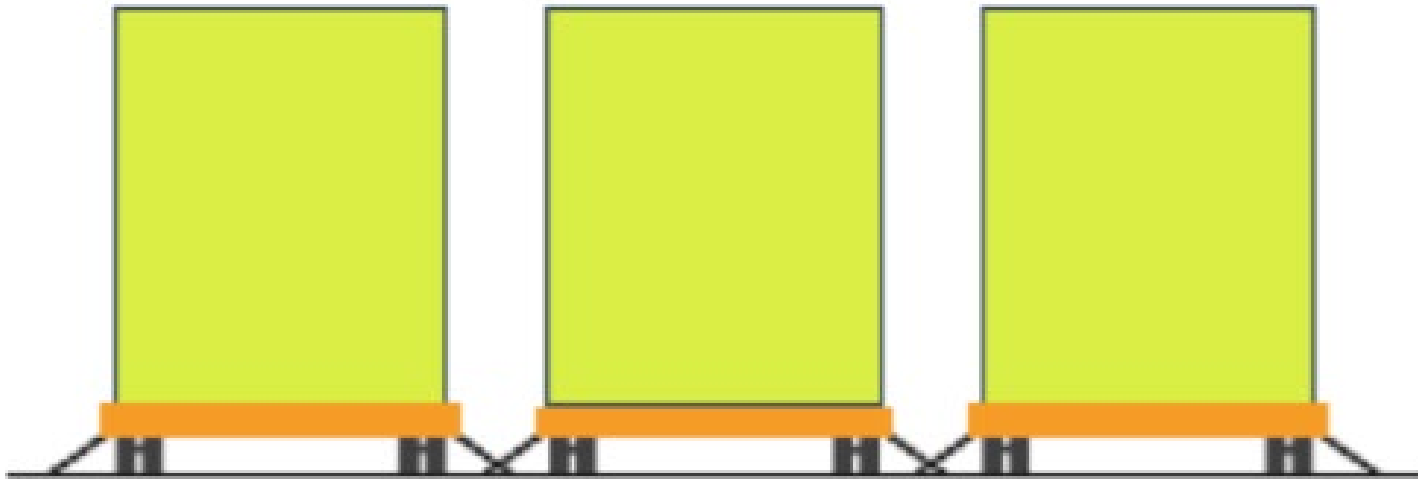
Gardinfordon

Skåpfordon med eller utan sidodörrar

Cassette block stowing

Roll trailer lashing

LIFTEC

Lastsäkring för Sjötransport

Lastbärare – Container

Container konstruerade enligt ISO standard är

- + Så kraftigt konstruerade att de kan förstänga last i alla riktningar
- + Byggda för transporter i obegränsade sjöfartsområden
- Svåra att lasta EUR-pallar på ett effektivt sätt

Containers

Lastsäkring för Sjötransport

Lastbärare – Container

Surrningspunkter kan vara en “svag länk”. Enligt ISO standard:

- Det är inget krav på surrningsfästen i container för styckegods
- Golvfästen: Säker belastning på minst 1000 kg
- Vagg-/takfästen: Säker belastning på minst 500 kg

Lastsäkring för Sjötransport

Lastbärare – Öppet containerflak

Öppna containerflak är vanligtvis byggda inom ramen för ISO standarden med:

- Inget tak eller sidoväggar
- Gavelsidorna har vanligtvis samma styrka som en fraktcontainer
- Gavelsidorna är vanligtvis hopfällbara
- Inre höjden är ofta lägre än i en likvärdig fraktcontainer
- Surrningspunkterna är vanligtvis anpassade för en säker last på minst 5 ton

Lastsäkring för Sjötransport

Ansvar

Befälhavaren på ett fartyg är ansvarig för att fartyget är lastat på ett sjövärdigt sätt.

Men, normalt är inte befälhavaren ansvarig för om lasten skadas på grund av bristfällig lastsäkring inuti en täckt lastbärare, om det inte har gått att misstänka bristfällig lastsäkring vid lastning av lastbäraren ombord på fartyget.

Lastsäkring för Sjötransport

Ansvar – Farligt gods

Föreskrifterna för transport av farligt gods till sjöss finns i IMDG-koden

Avsändarens ansvar

- Klassificera och identifiera farligt gods
- Packa, markera och märka godset
- Följa bestämmelserna när lastbäraren lastas
- Sörja för att transportören har tillgång till följande dokument:
  - Dangerous Goods Declaration
  - Container/Vehicle Packing Certificate

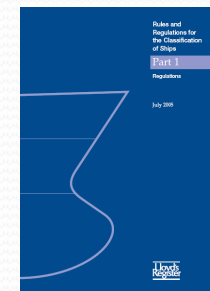
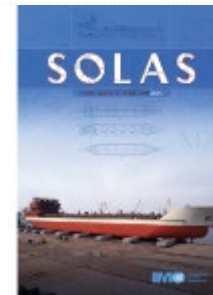

Lastsäkring för Sjötransport

Regler och Standarder

- Konventioner: *SOLAS*
- Koder: *CSS-Code*
- Resolutioner: *A.489, A.533, A.581*
- Cirkulär och Guidelines: *IMO/ILO/UN ECE Guidelines for packing of cargo transport units*
- Klassningssällskapens regelverk
- Nationella regelverk
- Lastsäkringsmanual

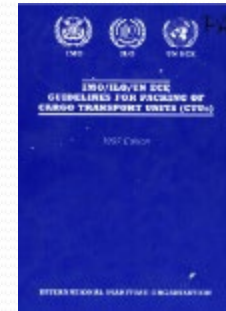

Lastsäkring för Sjötransport

Regler och Standarder

De allra viktigaste lagarna och regelverken för lastsäkring i lastbärare är:

- IMO/ILO/UN ECE Guidelines for packing of cargo transport units (CTUs)
- IMO Model Course 3.18 “*Safe packing of cargo transport units*”

IMO/ILO/ UN ECE Guidelines for Packing of Cargo Transport Units (CTU's)

IMO Model Course 3.18

Lastsäkring för Sjötransport

Hantering i hamnterminal

Lastsäkringen inuti en intermodal lastbärare kontrolleras i hamnen endast om bristfällig lastsäkring misstänks.

Hamnens stuveri utför lastsäkring endast om enheten stuvas i hamnen.

Lastsäkringen av enheten ombord i fartyget utförs av hamnens stuveri och/eller fartygets besättning.

Containerlastning

Lastsäkring av en rolltrailer som utförts i hamnen

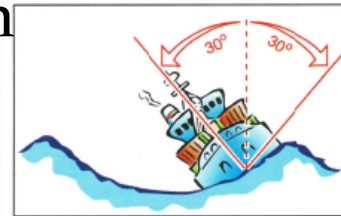
Besättningsmedlem som förbereder lastsäkringen

Lastsäkring för Sjötransport

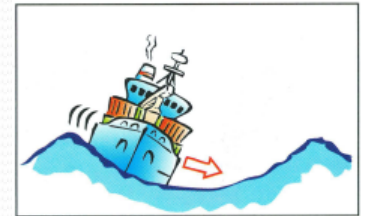
Påkänningar

Ett fartyg har sex olika krafter som kan orsaka att godset rör sig:

- Rullning
- Stampning
- Gir
- Gung
- Svall
- Hiv

roll

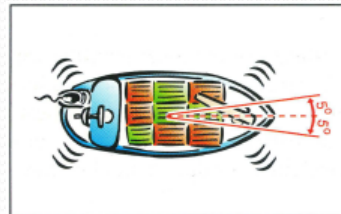
sway

pitch

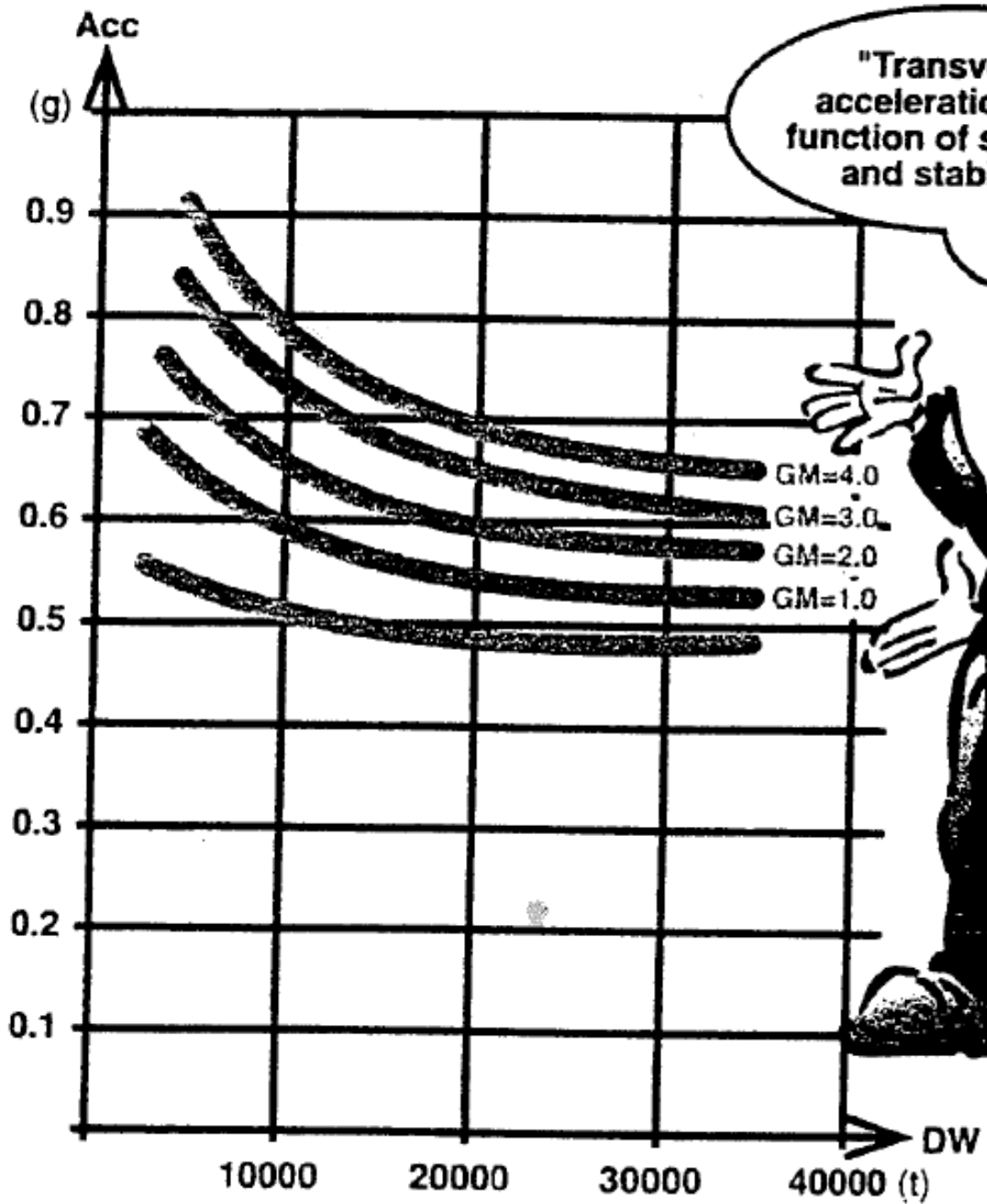
surge

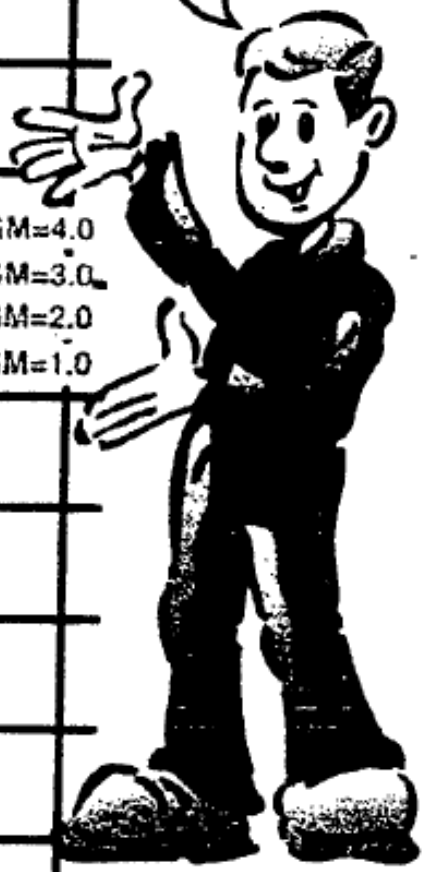
yaw

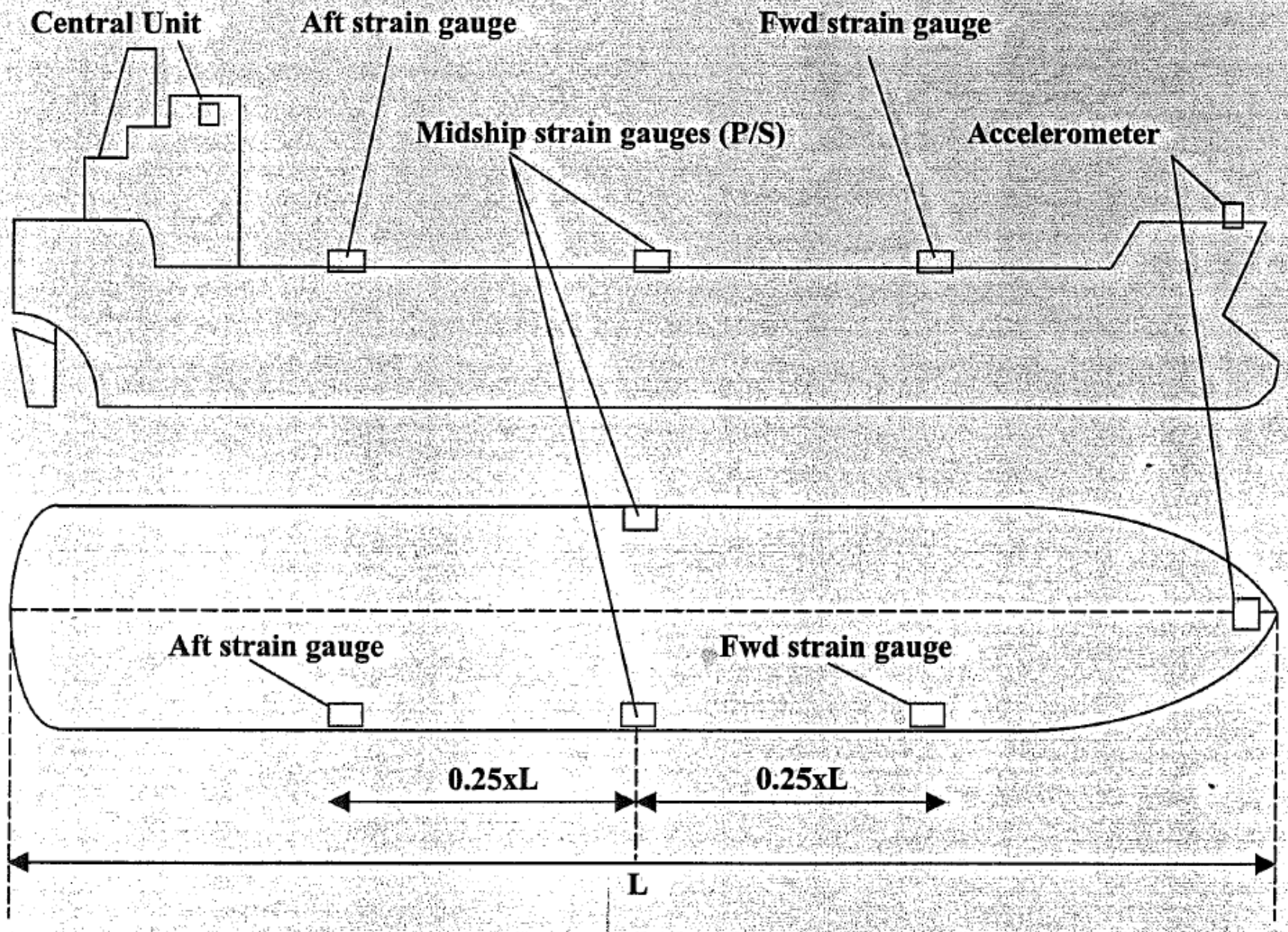

heave

"Transverse acceleration as a function of ship size and stability."

Lastpåkänningar

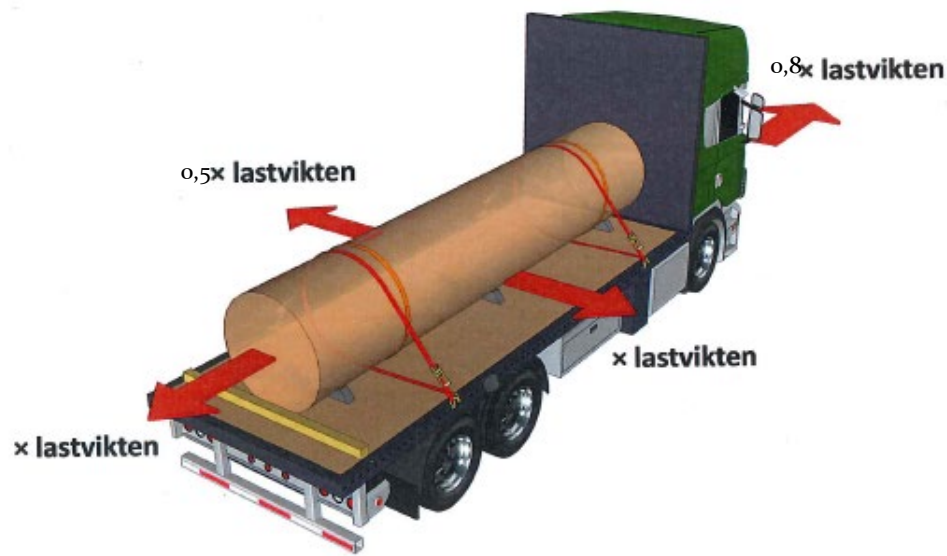
Landsväg

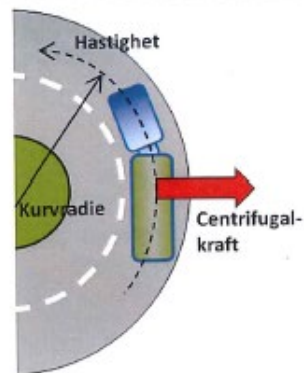
Framåt

Bakåt

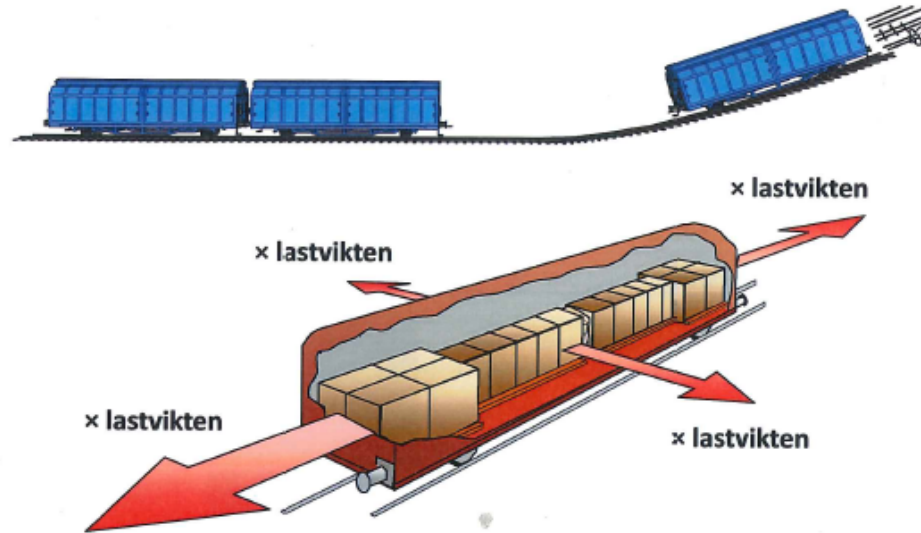

I sidled

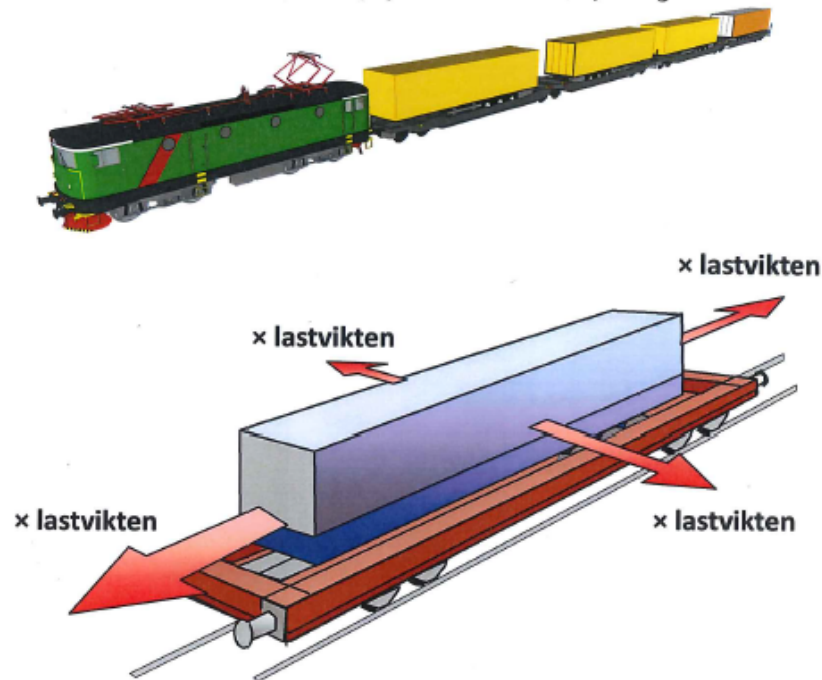

Järnväg

Rangering över vall

Rangering med hjälp av lok eller kombi-/heltåg

Lastsäkring för Sjötransport

Påkänningskrafter

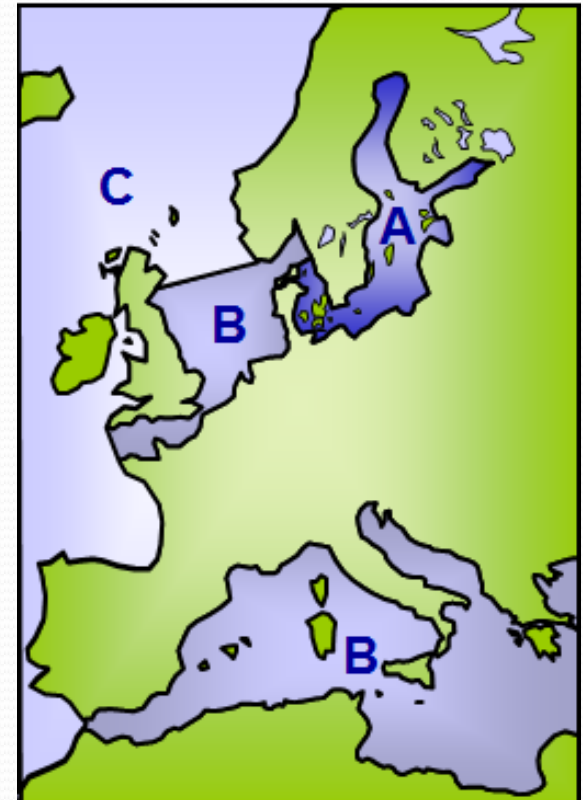
Påkänningskrafter enligt IMO
Guidelines for packing of CTUs

Sjöfartsomr.	Framåt	Bakåt	Tvärs
A: Östersjön	0.3g (a)	0.3g (a)	0.5g
B: Nordsjön	0.3g (b)	0.3g (b)	0.7g
C: Oinskänt	0.4g (c)	0.4g (c)	0.8g

$$1g = 9.81 \text{ m/s}^2$$

Kombinerat med tyngdkraften 1.0 ggr nedåt och följande dynamiska variation:

- (a) $\pm 0.5g$
- (b) $\pm 0.7g$
- (c) $\pm 0.8g$

Sjöfartsområden

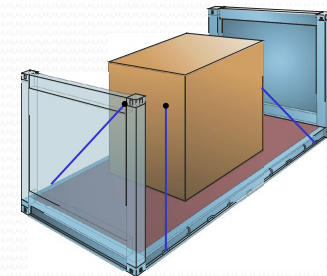
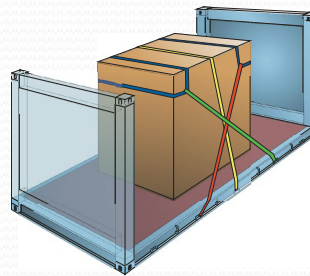
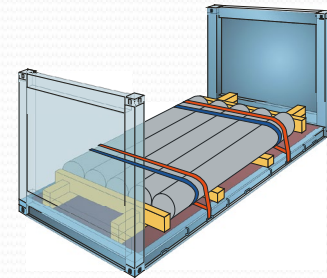
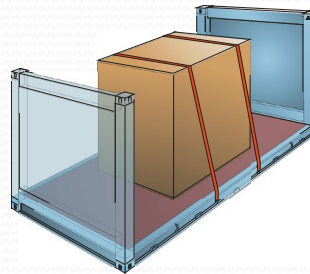
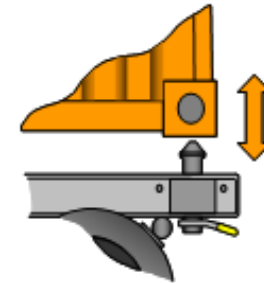
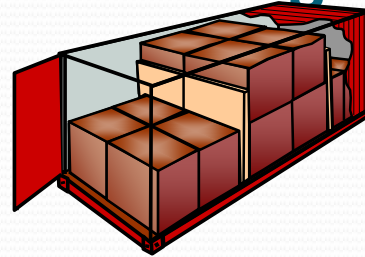
Transportslag	Framåt	Bakåt	Sidled
Landsväg	0,8	0,5	0,5 (i)
Järnväg Normal rangering	4,0	4,0	0,5 (j)
Containers, växelflak och semi-trailers på kombivagnar och vagnar i heltåg	1,0	1,0	0,5 (j)
Sjö			
Östersjön (A)	0,3 (a)	0,3 (a)	0,5
Nordsjön (B)	0,3 (b)	0,3 (b)	0,7
Oinskränkt fart (C)	0,4 (c)	0,4 (c)	0,8

Lastsäkring för Sjötransport

Lastsäkring i lastbärare – Lastsäkringsmetoder

Olika lastsäkringsmetoder:

- Förstängning
- Låsning
- Surrning
  - Överfallssurrning
  - Loopsurrning
  - Grimma
  - Rak-/kryssurrning

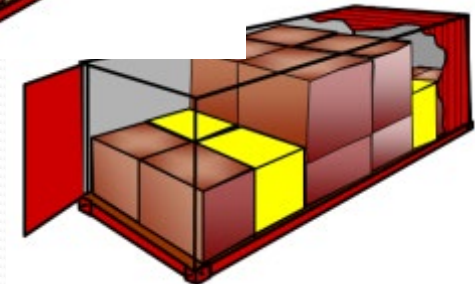
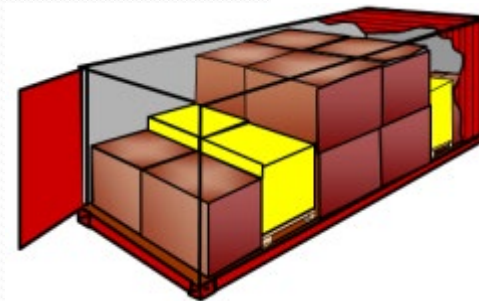
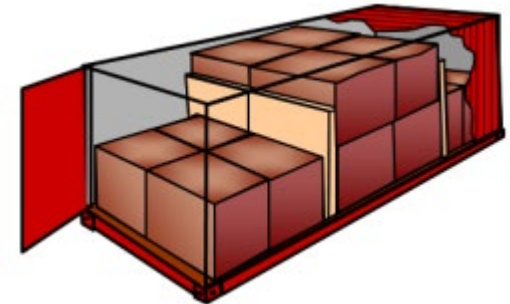

Lastsäkring för Sjötransport

Lastsäkring i olika riktningar – Förstängning i längdled

I första hand förstäng godset i längdled genom:

- Stöd mot lastbärarens väggar eller framför- eller bakomvarande gods
- Skivor
- Tompallar
- Annan last
- H-sträva
- Träreglar

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Förstängning i längdled

Exempel på lastsäkring med förstängning i längdled

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Surrning i längdled

Surrning kan användas ofta i kombination med förstängning

Surrningsmetoder:

- Överfallssurrning
- Grimma
- Rak/kryss-surrning

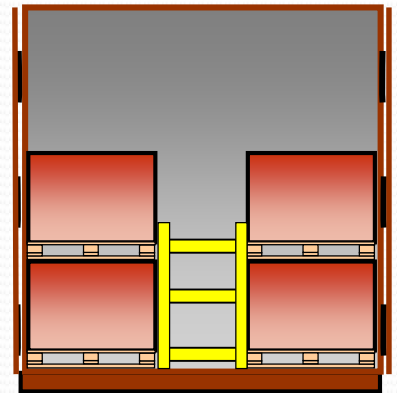
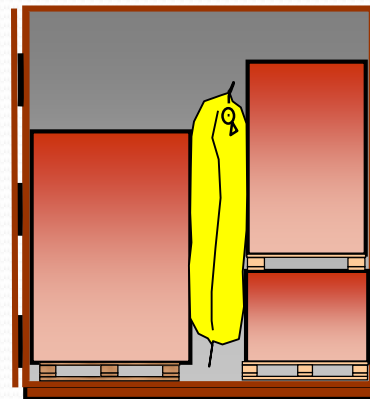
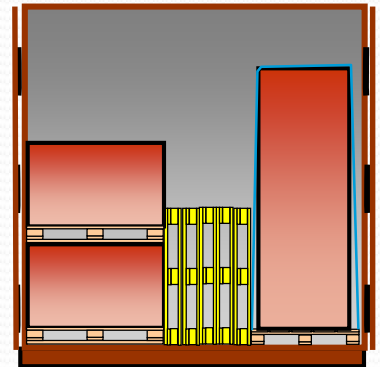
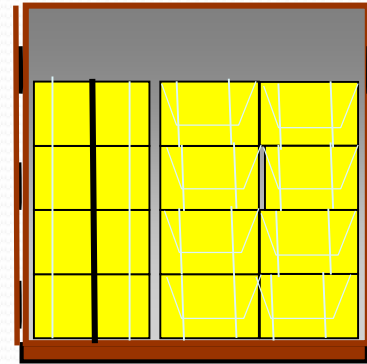

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Förstängning i sidled

I första hand förstängs lasten i sidled mot

- Lastbärarens väggar
- Annat gods
- Tompallar
- Luftkuddar
- Trävirke
- Stöttor

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Förstängning i sidled

Exempel på lastsäkring genom förstängning i sidled

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Luftkuddar i sidled

Luftkuddar kan användas att förstänga gods i sidled

- I lastbärare med starka sidoväggar
- Följer lasten väl
- Luftkudden skyddas mot skarpa kanter

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Surrning i sidled

Surrning kan användas ofta i kombination med förstängning

Surrningsmetoder:

- Överfallssurrning
- Loopsurrning
- Rak surrning

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Sista lastsektionen

Sista lastsektionen säkras med

- Skivor
- Reglar,
- Tompallar
- Surrning

Observera – resultatet av bristfällig lastsäkring kan bli katastrofal!

Lastsäkring för Sjötransport

Säkring i olika riktningar – Sista lastsektionen

Observera:

Använd inte luftkuddar direkt mot containerdörrarna!

- Använd skivor eller
- Placera luftkuddarna mellan den sista och näst sista sektionen

Lastsäkring för Sjötransport

Fördelning av lasten

I en container måste fördelningen av lastvikten vara max 60% i ena halvan av containern och minst 40% i den andra halvan.

Lastsäkring för Sjötransport

Lastsäkring av stålprodukter

Stålprodukter är ofta tunga och lastsäkras genom förstäng-ning, och om nödvändigt även med surrning.

Observera:

- Loopsurrning är ofta mer effektivt än överfallssurrning
- Stålrullar skall transporteras i stadiga vaggor
- Skydda surrningsbanden från vassa kanter med kantskydd
- Använd friktionsmellanlägg för att öka friktionen

Lastsäkring för Sjötransport

Lastsäkring av sågat virke och rundvirke

Sågat virke

- Extra surrningar behövs för sjöfartsområde B jämfört med vägtransport
- Sågat virke måste förstängas i alla riktningar när det är lastat i en container

Rundvirke

- Transporteras normalt inte i en lastbärare
- Särskilda bestämmelser för lastsäkring på ett fartyg

Lastsäkring för Sjötransport

Lastsäkring av pappersprodukter

Pappersprodukter lastsäkras genom förstängning, om nödvändigt även med surrning

Observera:

- Bärande kantprofiler kantbalkar skyddar pappret och gör att surrningar är tillräckligt
- Skydda pappret från surrningsskador genom att använda kantskydd
- Friktionen är låg mellan träpallar och plastfilm
- Pappersmassa som inte är fast i formen kan behöva ytterligare surrning

